

Előfizetési feltételek:

Egy évre	6 frt.
Félévre	3 frt.
Negyedévre	1 frt. 50 kr.
Egy szám ára	6 kr.

A lap kiadóhivatala Nobel Armin könyvkereskedésben van, hová az előfizetéseket küldendők, minden egyéb küldemény a szerkesztő nevére (polgárisoklati épület) címezendő.

MAGYAR VIDÉK.

Hirdetések

négyzet centiméternyi tér szerint számítottatnak. — Egyszeri beiktatás ára minden négyzet centiméterért 1 krajczár. — Bélyeg külön 30 krajczár. — Előfizetők kedvezményben részesülnek.
Nyitl tér petitsoronként 10 krajczár számítatik.

SZÉPIRODALMI, ISMERETTERJESZTŐ és TÁRSADALMI KOZLÖNY.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

Térjünk meg!

Nem vagyok hitszónok, túl is vagyok már régen a hamvazó szerdán, s mégis fentlebbi kategóriákba, de felette komoly szózatot kell magunkhoz, magyarokhoz, intéznem.

Tévtől járunk — térjünk meg! Nem hitvallásunk, hanem polgári életünk tévedéséről lesz itt szó, azon tévedésekről, melyek hennünket, ha belőlünk ki nem vetkőzünk, egy veszélyes örvénybe; az anyagi tönkretetés örvényébe juttatnak.

Ki nem ismeri hazánk zilált anyagi viszonyait? Sajnos, hogy a baj oly általános, oly terjedelmes, miszerint nincsen honpolgár, ki előtt az titokban maradhatna. Gondolkozzunk felette, hogy homán eredt.

Megbocsáthatatlan emberi gyengeség, hogy a bajok forrásait mindég inkább hajlandók vagyunk magunkon kívül keresni és kutatni, holott önmagunkból kellene kiindulnunk. Ha az állam elszegényedéséről, polgárainak tönkretetéséről van szó, úgy ezt elemi csapások következményének tekintjük, melyek a polgár vagyontól s így az állam fő jövedelmét forrását: az adóképességet csökkentik. Igaz, hogy csakis tekintélyes lényezők anyagi silyedésük árájában; de korántsem kizárólagos lényezők. Mint már mondtam, induljunk ki magunkból, s így vizsgáljuk meg a tényállást.

Nemzetgazdászaink sokszor ismételt s nem alál nélküli panasza az, hogy hazánk ipara s kereskedelme a szomszéd nemzetekéhez hasonlítva, csakoly, s hogy ez is a külföldi concurrencia mellett nemcsak, hogy nem virágozik, sőt hanyatló félben van. Ezen tétel statisztikai adatok által bizonyítható be.

Már most kérdem, mi lehet ennek a következménye? Az államköltségek évről évre tetteme-

sen szaporodnak. — az adóképesség pedig hanyatlak; mert igazságtalanság volna földmőlőinktől még többet is követelnünk.

Térjünk magunkba, vizsgáljuk meg önmagunkat s azon meglepődésre fogunk jutni, hogy e szomorú helyzetek mi vagyunk főközői. „Nostra culpa nostra maxima culpa“, hogy a magyar iparos alig tudja beszerezni mindennapi kenyerét: a mi hibánk, hogy számos munkás iparos család az uzsorások s végre a végrehajtó kezébe kerül. Mi vagyunk a hibások, mert hazai készítményeinket ignoráljuk, sőt sok esetben meg is vetjük, míg a külföld gyakran gyarló készítményeit drága pénzen vásároljuk meg. Avagy nincsen igazam? Kalapjaink csak akkor jók, ha valamely párisi vagy bécsi gyárban készültek és három hó alatt elkopnak. Ruháink, felhőneműnk szöveteit nem keressük hazai, hanem külföldi gyárakban; mert csak az angol és morva szövet, a sileziai és rumburgi gyölesok jók. Mit törődünk mi avval, ha hazai posztógyáraink s szövészeink tönkre mennek, s a brünni posztógyárosok s kereskedők milliók felett rendelkeznek; — ugyanezt mondhatnánk hazánk összes berendezéséről s egyéb lelkeinkről, főnemeseink sok pénzüket jobbra külföldre s idegen árucikkekre költik el stb.

Jól tudom, hogy igen sok esetben a külföld jobbat nyújt, mint a haza; de gondolkozzunk csak felette, hogy miért teheti azt? Mert jobb és több eszköz áll szolgálatjára. Igenis, úgy van. De hát homán szerezte ezen eszközöket? Oman, hogy készítményei már régebb időben is gyors és jutányos keletnek örvendek. Ime oda jutottunk, a hová már régebben kellett volna jutnunk, t. i. belátnunk, hogy iparunk s kereskedelmünk emelkedése s felvirágzása, a magyar nép adóképességének emelése a mi pártolásunktól s gyámolításunktól függ, hogy annak hanyatlása s tönkremenetele a mi vétünk.

Azért térjünk el a veszélyes tévutrról! Visseljünk egyszerű, de hazánkban készült szövött ruhát; — ne keressük a külföldet, mikor a hazai kínálkozik.

Térjünk meg, — nehogy egy II. Berzsenyi kénytelen legyen rólunk is elmondani, hogy „Rut idegen cserélt!“

(—r) Szomorú nap volt az az első május. Még az idő is — mintha velünk érzett volna — bús, szomorú volt.

Szombaton a testületek és iskolák bucsuztak a szeretett férfitől és ezen bucsuzások oly meghatók, oly szivertázók voltak, mint mikor az atya bucsuzik fiaitól azon lesújtó és fájó tudattal, hogy őket — többé látni nem fogja. Öszebcsarodott fűtet, erős férfiak látnak könyveknél, az élet viharai által edzett embereket látnak — sírni. — És midőn a szeretett férfit mindezen tiszteletnyilatkozatokra felett, mindannyiszor kénytelen volt küzdeni indulatainak rohamával, melyek a válás fájdalom által sajtolt nemes szívet elfogák; sőt voltak pillanatok, midőn a szeretett férfit hangja reszketett, szava — a fájdalomtól — elakadt, de beszélte helyette könyves szeméi és ezen beszélésben oly mély, oly megható, oly lélekemelő és nemesítő értelem feledt . . . . .
Tollunk megtagadja a szolgálatot. Érzéseink

T á r o z a.

Boldogtalan vagyok.

— Tavasz hangok. —

Alig vártalak már áldott szép kikelet,
Te tán felvidított búsogó szivemet;
Kis madárka dalol a zöldelő ágon,
Boldogtalan csak én vagyok a világon!

Zöldel, — virít minden, nyílnak a virágok,
Bárhova tekintés új életet látok;
Vádohatom-e hát én a természetet,
Vajjon mért nem adott nekem új életet?!

Nem, én nem vádozom! ezt nem is tehetem,
Szívem megcsalatott, . . . más okozta nekem:
A biztató szavak mögötték szivemet,
Pedig hányszor mondta: hogy ő engem szeret!!

Begyórom az erdőt, vigaszt mégsem lelek,
Fájó panaszonra csak magam felelek!
Begyórom a mezőt, bérzet és ligetet,
A visszhang felel csak, hogy ő már mást szeret! . . .
N. T.

Palkó.

— Rajz. —

Wránye Palkó könyveze hagyta el Csuszanye falut. Hogy is ne? Tizenhárom éves és máris idegen hazában, hol nem beszélnek az ő nyelvén, pajtásokkal ott nem társálhat; ha szükségben van, nem törődik vele senki.

Ezt mind a kis Palkó igen jól tudta. Ő volt a faluban a legokosabb fiú. Tudott számolni, írni. Palkó apja Wránye Urbán birt saját házával, telkekkel; mint drótos-tót járt be sok országot, a garasokat összegyűjtötte, úgy szerzett magának házat; s fiát azért mégis elküldé.

„Hadd szerezzen ő is házat, telket. . . .“

Fianak adott néhány garast utraválóra s a szükséges szerszámot: anyjától kenyeret, szalonát, kapott és egy fehér inget, melyet addig kell viselni, míg le nem szakad róla, és — kereszmet.

„Ha rám gondolsz esőköld meg ezt — mondá, ha veszélyben vagy, esőköld meg ezt, ha szükségét, inséget szenvedsz, esőköld meg ezt.“

És Palkó elindult; eleinte dolga nem ment rosszúl; az első falvakban még értette az emberek nyelvét, itt-ott akadt néhány ismerős arcra, voltak kik áreselő tarisznyáját ismét megtöltötték. De midőn messzibb érkezett, ismeretlen volt előtte minden és mindenki. Midőn a kutyákkal szegény Palkóra uszították, midőn pajkos utca-gyermekek a kis drótos-tót kövekkel hajigálták és „Janó uhu, — Janó uhu“ kiáltásokkal bosszantották, midőn tarisznyája tres fűrel, midőn kevés munkát kapott és nem tudta hova tegye le nyugalomra fejét, akkor eszébe jutottk anyja szavai, elővette a kereszmet s esőkolta — — — — —
csőkolta

Négy évvel ezután vagyunk. Palkó a fővárosban van. Addig-addig bolygott, míg ide jutott; itt földiekkel találkozáván, ezek csakhamar elvezették a drótos-tótok szállásába.

Palkóból vidám fiú lett. Hétköznapon szorgalmasan látott munka után, friss, vidám, csengő hangjával bekiáltott minden házába:

Asszonyok! adjatok:

Fazekat drótozni

Serpemjéft fojtolni

Teknőt szakabálni

Asszonyok, adjatok!

Vasárnap magára ölté fehér ingét, elment a

tót-templomba; délen tóros csuszát evett; délután a pilinkás bolta ment s ottá dómákát borovicskával, kínálta, ezután eljárta velök a tót nemzeti táncot. Így élt Palkó egy kis ideig . . . . .

Hej, de most Palkó bús, nem eszik ő már tóros-cuszát; az ő dómái lehetnek borovicskára, gazdasszonya sem tudja mi lelte őt, hogy kezét oly gyakran mossa és gyakran néz egy kis tükörbe, melyet Palkó zsebében hordott.

Mi lellette Wránye Palkót a drótos-tótot? . . . . .
Házról házra járván bejutott egy nagy 3 emeletes házába.

Ott mintán szokásos mondókáját eldudolta egy csinos eselő tányért adott neki, mondva vala mit a mit Palkó nem értett. Wránye lábai közé vette a tányért és elővette szerszámát; de sehogysen tudta bevégezni. Tekintete mindig a szép magyar lányra esett. Végre midőn a lány mozgásából megértette, hogy siessen, hamar befjezte munkáját és átadta a lánynak, ki pár krajczárt adott Palkónak.

Ezóta Palkó naponta járt el abba a nagy házába, hej, de a magyar lány nem jött elő.

Szegény Palkó töprenkedett, maga se tudta, miért fáj az ő szíve, vajjon ha anyjára gondol, gondolt szülőföldjére, miért lebeg előtte azon szép magyar lány képe? Ő azt magának nem tudta megmagyarázni, csak annyit tudott, hogy ha ő nem látja őt, biz ő nagyon szomoró.

Azt tudta, hogy a lánynak egyszer ki kell jönnie a házból, a kapu előtt várta egy szép napon; ő csak látni akarta őt. Az est közeledett és a lány még se jött.

Palkó fáradtan ereszkedett le a hideg kövekre,

elragadnak beünnöket. — A hideg, száraz tudósító helyébe, a melegen érző ember barát lép. Száraz, rideg tényeket csak a sorolhat fel, ki e jeleneteket nem látta, ki nem látta a nemes férfi szemében azon könyeket csillogni, melyeket a mély érzelem sajgolt ki onnét.

Lapunkat is érzékenyen sújtja e veszteség. Kintnő irályu ezikeket ismeri a közönség. Sokat irt lapunkba és sokszor; majd neve alatt, majd nevének kezdőbetűivel, majd pedig aláírás nélkül. De irályát ismerték. Mintha a béke angyala diktálta volna sorait, azokat mindig a legnemesebb emberbaráti érzelmek lengték át.

Az ünnepelt férfi nem feledkezett meg rólunk. Kedélyes — baráti érzelmektől áthatott — sorokban mond nekünk is isten-hozzádot:

Búcsúzó a „Magyar Vidék”-hez.

Virulj! növelj! „Magyar Vidék”!

Áldásban és bőségben

Legyen munkatársad elég

S' közönséged bőiben!

S' ha olykor tért adsz a „Vidék”-ben

Még más vidéki írónak

Emlékül helyt a „Vidék”-ben

Tarts fenn munkatársadnak!

Dr. Klein Mór.

Mily kedélyesség sugárzik e rövid, de sokatmondó sorokból! Megígéri, hogy vidéki munkatársunk lesz. Megígéri, hogy a fávóban is meg fog emlékezni lapunkról és küldeni fogja ezikeit, melyeknek minden sora drága lesz előtünk, melyeknek mindenki örülni fog, mert látai fogja nemes szellemének virágait, és gyönyörködni fog azoknak lélekgyógyító illatán.

Szombaton délelőtt tartotta a szeretett lelkes fényes búcsú-szóinkat. Az izr. hitközség temploma a zafúlásig megtelt. Számtalanok voltak, kik helyet nem kapva, távozni voltak kénytelenítve.

A magyar, hazafias szellemben tartott nagyhatalmú szónoklat mely benyomást gyakorolt a hallgatóra. Míg ezen sorok napvilágot látnak, ezen gyönyörű, remek beszéd, külön füzetbe lesz kinyomtatva és akik a classicus stylus és a renek ékesszólás barátai, azok nem fognak késmi, maguknak ezen nagybelső füzeteket megszerezni.

Tisztelgések.

Szombaton délután 2 órakor kezdődtek a tisztelgések, melyeknek sorát az izr. iparosok gyámoltató együletének küldöttsége nyitotta meg az elnök Altstáder Jakab vezetés alatt, ki e is ünnepelt férfinak az egylet dísztagjává egyhangulag lett megválasztását tartalmazó jegyzőkönyvi kivonatot nyújtá át.

Ezen küldöttség távoztá után, az izr. Humanitás egylet tisztelgett, Nohel Armin és Róth Jakab vezetés alatt, kik a szeretett főrabbinak egy díszesen kiállított, rózsaszínű, — gyönyörű aranyornamatu ezimmel díszített — selyemmel burkolt táblába kötött feliratot adtak át, melynek tartalmát mult számamban közöltük. Ezen feliratot az egylet összes tagjai aláírták.

azután elővette tilinkóját és eldudolta azt a nótát monoton melábus hangon:

„Feljött esilang a magosba...

Mi hallagunk a városba...

A városba viszen az út minket

Feltaláljunk régi szeretőket...”

Aztán elmélázott. Kire gondolt? Anyjára, apjára? Pajtásaira? Dehogya! A szép magyar lányra! S eszébe jutottak anyja szavai:

„Ha veszelvény vagy, esköskold meg ezt... * és Palkó nem volt veszelvényben és mégis megcsókolta a keresztet. Egyszerre Palkó pillái becsukódtak és aludta a szerelmesek álmát. Oly szépet álmodott! van neki háza, telke, de nincs felesége, és álmodott sok jót és szépet mint minden ifjú; még a drótos-tónak is vannak álmái. Ót, ki! legutolsó embernek néznek és kit nem is tartanak érdemesnek arra, hogy egy rajznak tárgyává lehessen, nem bir-e oly érzellemmel, oly szívvel, mint a többi halandó? Tehet-e arról, hogy drótos-tónak született?”

Oh, előítélet! Még az a eselőd is, kire Palkó gondolt, talán megvetéssel nézett rá s tán szép olvasónóm ajánlják? Miért? Bir-e öntudattal? Tudja ő micsoda? Nyugodtan éli le napjait, türelemmel és békével nélkülöz.

Palkó, midőn felébredt, zajt hallott, ott a lámpa fényénél látta... a magyar lányt... ott beszélt ő egy vojákkal (katona)

Hogy eskösköldztak!

Kedves Boriskám! mit Palkó úgy értett, hogy, moja Boris. Csakhogy láthatta őt, felszedte magát és hazament, Hogy irigylte a vojákat, ...

Most a hitközség előjárósága lépett 100 főt meghaladó kisérletet szerelve tisztelt főrabbija elé.

A hitközség elnöke Moisinger Jónás szép, meghatató és szívhez szóló búcsusztót mondott, melynek befejezte után az ünnepeltnek nagy értékű és gyönyörű ezüstszert lejegyztetett, melybe követező felírás van véste: „A pápai izr. hitközség, szerelve tisztelt főrabbijának. Kelt 1880. május hó 1-én.” A kelet azonban héberül is, héber időszámítás szerint.

Most kezdődtek a megható, a fájdalommal teltek. Dr. Klein úr hangja remegett, midőn e megtiszteltetést meleg szavakkal megköszönte. És hangja, beszéde, minden szava, oly szívhez szóló, oly átható volt, hogy midőn az első könyv szempilláin megjelent, a jelenlevő férfiak szeméi is könybe lábadtak.

Vasárnap délelőtt a hitközségi iskola földszinti tanterme ékes, illatos virág-dísziményben pompázott. A gyermekek ünnepiesen öltözve, virágcsokrokkal kezükben várták a szeretett férfit, ki 9 órakor a tanfőtűstület hívására megjelent a kisderek közt. Látszott egész lényén a meghatottság, midőn szeméi a teremben körüljárta. A derek és fíradhatlan buzgalom Dr. Korischoner Lipót úr ádvözölte az ünnepelt lelkész; szép, mélyen átgondolt és átérzett, remek beszédben emelve ki a kintnő férfinak az iskola és tanügy körül szerzett érdemeit, mely érdemeit az iskola és a hitközség nevében, meleg szavakkal mondott köszönetet.

Most Hercz Dávid urnak, kedves és szép reményekre jogosító fia lépett elő és következőket mondá:

„Mélyen tisztelt főrabbi Úr!

Szeretett igazgató Úr!

Midőn a hitközség nagya és apraja szeretett igazgató urunk távozása alkalmával, iránta való őszinte rokonszenvét nyilvánította és fájdalomtelt szívvel vesz búcsút egy nemes férfiatól, lehetetlen, hogy mi is szeretve tisztelt igazgató urunk irányában az erőnyek legszebbiket — melyet háladatos-ságnak neveznek — ne gyakoroljuk.

Engedje meg, hogy az itt egybegyűlt tanuló-társaim nevében, ez ünnepélyes pillanatban, melyben hön szeretett igazgató urunktól búcsút veszünk, irántunk néhány éven át tanúsított valódi atyai szeretetért, legőszintébb gyermek hálámat nyilvánítsam. Főtisztelendő urnak helységünkbel való eltávózása, leginkább iskolánk, tanítóinkat és a tanuló ifjuságot, — kiknek hű és őszinte barátja és pártolója volt — sújtja.

Igenis főtisztelendő főrabbi úr és szeretett igazgató úr, mi Önt szeretjük és tiszteljük és lehetetlen, hogy szemünkbe könyek ne toljának, szívünkben fájdalom érzés ne fogja el, ha arra gondolunk, hogy búcsú vetőnk és oktatónk körünkbel távozni fog.

Midőn mélyen illetőde búcsuzunk, és bánatos érzéssel mondjuk az „Isten hozzádot” mindnyájunkat azon kellemes tudat boldogítja, hogy főtisztelendő úr szelleme, mely csak jót és fűdösét alkot, mint eltörülhetetlen emlék körünkben marad, hogy az általa hirdetett haladási elveknek mindmáig buzgó követői leszünk.

Fogadjá ígéretünket, hogy becses emléket szívünkben örökké megőrizendjük, és engedje meg,

Azóta mindennap ott volt a kapu előtt, és mindennap látta a szép Borist a katonával.

Egyszer várt Palkó és várt Boris. Wránye csodálkozott, hogy miért nincs itt a voják? Ugy szeretett volna Borissal beszélni, de nem tudott magyarul.

Csak midőn a lány szemében könyeket látott, akkor közeledett hozzá Palkó, megfogta kezét s tót szavakkal vigasztalni kezdte.

Boris nem tudta, mit akar ez a fekete sötét-szemű drótos-tót,? Hamar besietett a házába s a szegény Palkót ott hagyta.

Másnap Palkó nem látott se lányt, se katonát. Hiába ment oda még sokáig a házába. Végre látta, hogy várásának nincs eredménye, nem ment oda többé. És Palkó, napról napra búsabb és búsabb lett . . . . .

Vasárnap pajtásai erőszakkal vitték őt a pálinkás boltba. Oly rosszul érezte magát, mint még soha! Mintha valami oda húzta volna őt a nagy 3 emeletes házhoz. . . . .

Csöndesen ellopódzott pajtásaitól és sietett az utcára és a házhoz, melyben Boris lakik. Az utcán nagy néptömeget látott. A nagy ház előtt sokan megálltak. Rosszat sejtve keresztül tolakodott a bánuló néptömeg, és bejutott a házába. Ott az udvarban látta Boriskát — véresen — kiterítve — mereven — hidegen. Palkó haja ég felé állott, oda futott a lányhoz, ébresztani akarta, a vért arcáról lecsókolta, aztán fúrt ki felé. Az emberek ijedten engedtek helyet a különös viseletű drótos-tónak.

„Ezt a voják csinálta,” kiabált a futkosó Palkó. Egyszerre egy katonát lát meg, oda rohan,

hogy ez alkalommal hálás tantványai arcképesoportját nyujtsam át.

Fogadja ezt az iskola nevében, melynek több éven át hű és lelkes vezére volt, fogadja tanulóit, sáim nevében kik azt kívánják: Hogy: Isten áldása kísérje utain!”

A gyermek ezt oly gyönyörűen adá elő, s oly meglepő hangteljesen kísérte, mint barát, kinek szívét a barától való elválás keseríti. A beszéd befejezte után a flu egy művészi kivétel, kintnő praecizióval, clothien készített, nagy, gyönyörű aranykeretbe foglalt arcképesoportokat nyujtott át, mely az összes hitközségi osztályokat és az abban oktató derék, elismerésre és tiszteletra méltó tanító-tesztület ábrázolja.

Most ismét egyike azon megható jeleneteknek következett, melynél a szív elszorul, az ajkak remegnek és a szemek könyeznek. Az ünnepelt férfi hangok adozott az érzelmei ostroma alatt, midőn a jelenlevő nagyszámú közönséghez, illetve a községi előjáróhoz fordult, kiknek meleg, felebaráti érzelmektől áthatott hangon szívére kötötte, hogy az iskola és a népnevelés gondozását ezentúl is szent kötelességnek ismerjék stb.

Megjegyezzük, hogy az arckép-csoportokat derék főnyelvispútnak Skoff úr készítette, kinél ezen díszes kivitelű csoportzatra és egyesekre már számos megrendelés történt.

Délelőtt 10 órakor a polg. leányiskola Mózes vallású növendékei jelentek meg az igazgató Bánfi János ur vezetés alatt. — Miután a szeretett Dr. úr a jöttöket szívesen ádvözölte, elő lépett Steiner Ignác úr kedves leánya Bertha és a következőket mondá:

„Főtisztelendő lelkes úr, szeretett tanítónk!

Örömmel telt, de egyszersimán szomorodott szívvel jelentünk meg nálad, hogy téled elbúcsuzunk, hogy neked „Isten veled”-et mondjunk. Szívünk örül, mert tudjuk, hogy jobb és általad dúsán kiérdemelt szeresene int feléd a fávótbl, de szívünk egyszersimán szomorú is, mivel téged szerette tisztelt lelképáztorunk és tanítónk el kell veszítenünk, mivel már nem lesz megengedve, búcs szavaidat hallgatnunk és Isten igéjében oktatást, utba igazított nyernünk. Ily vegyes érzelmeikkel állunk előtéd, hogy neked e koszorút, mint az elismerés habérkoszoruját átnyujtsuk s arra kérjük, hogy hálás, téged szerető tanítványaidról és hivedről, a messze fávóban se feledkezzél meg.”

Az érzékeny jelenetek száma ezen beszéd után ismét egyvel szaporodott és midőn a kedves Polák Nina a tisztelt férfinak egy gyönyörű b a b e r k o s z o r u t nyujtott át, a szemek ismét megtelel könyvel. Sorba ment a leányokhoz, mindégyik kezét fogva. És miután Bánfi urhoz buzító szavakat intézett, elbocsátá a tisztelőket.

Ezután a főiskola i tanuló küldöttsége jelent meg, kik közül K o h n Á d á m 2-od éves bölcsész az általa szerkesztett és következőkben reprodukált búcsusztót mondá:

„Főtisztelendő Doctor Úr! szerelve tisztelt Tánár Úrnak!

A főiskola mox. vall. növendékeinek küldöttsége jövünk főtisztelendőségedhez hálát és köszönetet mondani a fíradhatlan buzgalomért, hálát és megfogja torkánál és fojtani kezdi. Az ódasietó emberek csak nagy nehezen szabadították ki a szegény katonát; Palkót átadták egy rendőrnék, kút egy kocsiha tolt. A kocsi jól tudta, hova induljon, látta azt Palkó vonásaitól, hogy örült, s gyorsan hajtattott a Lípótmező felé.

Palkó útközben is kiálltotta. „Ezt a voják csinálta!”

Szegény örült! Nem tudá, hogy a katona hütlensége miatt dobta le magát Boris a 3-dik emeletről.

Sok év folyt le azóta. Csuszányi faluban vagyunk. Fehérre meszelt házai kellemesen ellenektek a zöld lombozattal. A nap szépen, barátságosan sütött. Madarak esieseregése, az utczán játszadó hűk vidám hangja visszhangzott a tavaszi levegőben. Nagy, szép ház előtti léczán áll egy tisztos écs. Areza bús mullnak emléklapja; nem hallgat a madarak esieseregésére, a meleg napugár nem bánja őt, olykor-olykor nagyot sóhajt s magánbeszédet tart.

„Ma 40 éve,” — mondá, — hogy az örültek házából gyógyultan bocsátottak ki; ősz lettem, van házam, telkem és nincs feleségem, úgy a mint én azt régente kapu alatt álmodtam volt.”

„Szegény Borecs!”

„Ezt a voják csinálta.”

Szegény Palkó, mert ő az, — miután kibocsátották az örültek házából, évek hosszu során át hirdette mesterségét, kis vagyona telt szert, visszatért hazájába és így látjuk az aggyastán feleség nélkül, léczán! Vajjon min gondolkozhatik? Azon, hogy az élet mily mulandó? Vagy mily unalmas az élet feleség nélkül? Vagy azon, hogy a drótos-tónak is van szive? — Salamón Ödön.

köszönetet az elődöt sülyért, melyet Főtisztelendő Úr az íz. tan. if. korszerű nevelésének mérlegébe vette: de egyszerűen bucsuzni jóvünk, hogy elretent: a fájdalom, mely Főtisztelendő Úr távozására által kellemetlen eszeszi.

Öt év múlt el azóta, midőn Doctor urnak körünkbe érkezése alkalmával az íz. tanuló ifjúság a korszerű haladás eszméjének magvát hirtől el, mely azóta a legszebb virágokat termi! Közösgünk is öt évvel előbb egy parlagon heverő kert volt, mely Főtisztelendő Úr szorgalmas plántálása által és a haladás napjának éltető sugarai alatt már-már paradicsommá virul. Orvendjen tiszt. Tanár Úr e nagyserény haladásra, a munkásság e nemes gyümölcsön, mert a költő szerint az élet csak úgy éri el az éjszát ha tetteknek szenteltek. — És most midőn e gyümölcsön osztozunk a legforróbb ohajaink közé tartozunk, bucsuzni kell növendéknek a szeretetteljes nevelőtől, bucsuzni a hitközségi tagnak derék lelki pártól, ki hogy nemzetünk, hogy az emberiségnek boldogítását előmozdítsa, megszűnik a pápai íz. hitközség színpadán a vezérserepet játszó és meggy N.-Beszekerre, hogy az ottani még szelege íz. hitközség oszlopaát márvány-talpra fektesse.

S midőn forró köszönetünkkel, méltó elismerésünkkel fejezzük ki mindezen nemes tetteikért, kéjük egyáltalán Főtisztelendőségöd fogadja e csekélység a tan. if. forró szeretetének zálogát, s egyuttal óhajtjuk, hogy a tiszt. Tanár Úr és becses családja felett meg igen sokáig fényes nap ragyogjon, melyhez mindso körünkünk az, hogy a helybeli íz. tanuló ifjúság számára tartson meg tisztelt Főrabbi Úr szívesen egy kis helyet, de csak addig míg az a hazánknak a vallásnak lenni meg nem szűnik. Eljen!

Ezen beszéd befejezte után a küldöttség, szeretettel tanárának egy értékes és szép ízlésű ezüst ténartartót nyújtott át. Ezzel a tisztelgések sora véget ért.

Lehetetlen a szerető tisztelt férfit érzékeny és mély benyomást gyakorló köszönet nyilvánításait és hitve buzdító szavait híven leírni, mert azt hallani, azt átérzeni lehetett, de leírni nem.

Az ovodában.

Lucullusi, pazar volt a vacsora. Három terem asztalai görnyedtek az étvágykeltő, válogatott ételek és finom borok sulya alatt.

De kezdők elől. — A rajteremben várták a tisztelt férfit, hol a rendező bizottság és a díszes hölgyközörszű hullamott fel és alá. Végre 9 óra felé jött adót. A tisztelt férfit érkezett meg művelt és szeretetreméltó nejevel. A rendezők és a jelenlevők a bejáratnál hosszu sort képeztek. Hársány háromszoros éljen üdvözölje a nemes rabbit és annak kedves nejét. Cseresnyés ráruza a „Rákóczyt”, a udvar b e n g á l t úz fényben ragyogott. Rövid ott tartózkodás után az étterembe vonultak, kísérve a számos és díszes közönség által, mely a három terem az utolsó helyig megtelt.

A legnagyobb inyenca, a legkülönfélétebb gourmand is megtalálhatta volna itt mindazt, mi inyenék élfanságát elvette volna.

A felköszöntő sorát Herce Dávid nyitá meg. Kifünn, gyönyörűen előadott beszédjében azo kimagasló alakokról szolt, kik a tiszta vallásosság-gal párosult önzetlen hazaszeretett szent igéit hirdetik és ezek közé sorolja az önnepeltet is. Pájjala bízósáát és köszöni azon szeretetet, melyet irántuk és gyermekeik iránt tanusított. — Bánfi János, a jelenvot díszes hölgyközörszűre emelt poharát. Dr. Steiner úr az élet fény és árnyoldalairól kezdte szelleműs beszédjét. A bucsu szomoru részét befejezetnek mondja. Beszél azon vizsgokról, melyek a bucsusázt, az elválat megkönyvitik: a hit, remény, és szeretetről. — Szerenese-kívámateival azo biztosítással zárja be beszédjét, hogy misem lesz képes a szeretett férfit emléket szíveikből eltörölni. — Dr. Koritschoner Lipót szép felköszöntőt mond a kedves, szeretetreméltó és büszke rendezőnkre. — Most ismét Herce Dávid úr a főrabbi urnak, erényeknek gazdag és ritka képzettségű kedves nejeire emeli poharát. — Dr. Löwy László kedélyes, szellemes beszédben a profétának kezdő és arra kéri a jelenlevőket, hogy engedjék meg nekő, miszerint ő is egy pillanatra profeta legyen, ki a jövőbe lát. Azt mondja, hogy 10 év múlva, vagy meglehet sokkal előbb, csak egy egységes hitközség lesz Pápán. Hogy 10 év múlva a mulva a tisztelt főrabbi volt tanítványai azon szellemet fogják érvényre juttatni, melyet Dr. ertől átvettek és ezen szellem nem fogja őket nyugodni hagyni addig, míg 10 év múlva szeretett tanújukat ismét vissza nem hozzák közbűnk. Ö tehát a jövődobeli főrabbiura emeli poharát. Löwy Mór a profétára emeli poharát és kívánja, hogy jóslata minél előbb teljesedése mejen. A fiatal Krausz Béla szépen szerkesztett és előadott beszédben a hitközséget koszorozott hasonlítja, melyben a távozó és családja képzék a nefeletjeiket. Pájjala, hogy ezen nefeletjeik most kizsákkatának a koszoruból, mi által az díszet veszti. — Moisinger Jónás a hitközség elnöke, az esztendő rendezőire emeli poharát. — Steiner Berger György sajnálatát fejezi ki távozásán, de örömet a fölött, hogy a tisztelt Dr. megígérte, hogy vele a helyi sajtóban találkoznai fogunk.

Most dr. Klein, az önnepelt férfit emlékezők fel és classicus, remek stílyű beszédben elmondja,

hogy mennyire kitűnelték, elhalmozták a megtisztelésekkel, hogy a rokonszony, a barátság, a ragaszkodás és szeretet emnyí fényes jelét nem érdemli, hogy ezen két nap életünk legboldogabb és feledhetetlen időszakát fogja képezni, hogy ő ezen óriási felmagasztalásokra magának elég érdemeket nem szerzett, az ő gyenge szava, csak melegeitő nap akart lenni, mely az emberi szíven lakozó nemesebb eszirákat, kifejleszteni, növeszteti akarta. Barátaira és barátóira emeli poharát.

Herce Dávid úr, a hitközségi előjáróságúra emeli ismét poharát.

Ezzel a vacsora alatt mondott felköszöntések véget értek, és a fiatalok kezdett kifelé mozogni, az épület másik részébe: a rajterembe. Cseresnyésék egy fölvilágzó eszárdat kezdtek húzni, az ifju vé elkezdett hevesebben lüktetni, a bokák összevertek, a szemek találoztaók és a találkozó szemek tulajdonosai egyszerre csak azon vették magukat észre, hogy ugyancsak járják a eszárdat. A kedélyes, feszelen, mert rögtönözött tánc csak reggel fölé ért véget.

*

Körülbél 1/2 órakor öfjél után távozott a tisztelt főrabbi kedves nejevel a kedélyes körül. A bengali tűz fénye ismét bevilágította a nagy udvart és a szűmi nem akoró éljenek közé a Rákóczy lelkesítő hangjai vegyültek.

A férfiak visszatértek az étterembe, az ifjúság a táncterembe változtatott nagy rajterembe, itt a eszárás kedves hangjai hivatogtak, mig amott komoly férfiak ültek egytt: poháresengést ékesléd ékesléd díkezők, azokat ismét az összeverődo poharak csengése váltotta fel. Így tartott ez reggelig, mig az ablakokon át bederegő világosság a társaságot szétoszlátá.

E szép önnepély rendezőit méltán megilleti a dícséret és az elismerés. A rendezők: névszerint, Neumann Mathild, dr. Krausz Miksa, Krausz Adolf, Krausz Samu, dr. Kövi József, Goldschmidt József, Kreiser József, Moisinger Jónás, Herce Dávidné és Salezer Ignaczné urhölgyek, nemkülönb a férfiak n. m. dr. Kövi József, Dr. Koritschoner Lipót, dr. Guttmann Frigyes, Krausz Adolf ügyvéd, Goldberg Jakab, Treibl N., Feller Simon, Steiner Ignác M., Bauer József, Herce Dávid, Löwy Lajos, Löwy Lipót, Weisz Samu, és Szauer Jakab urak, mindent megtettek, hogy ezen esztély élvezetessé és emlékeztessé tegyék. Magvassy Pál urat is megilleti a dícséret, ki az ovoda helyiségének díszítésénél, a tűzi játékok és a belső bejáratnál levő díszes kivilágítás rendezésénél nagy buzgalommal és kitűnő ízléssel tanusított.

Vidéki és helyi hírek.

Lapunk mai száma, közlegűtt szerkesztési akadályok — szerkesztőnk, Bánfi János ur betegsége — miatt kissé megkésve jelenik meg, miért is t. okasóink szives elnézését kériük.

A pápai íz. hitközség képviselőtestületének hétéfn megtartott gyűlésén azon határozat hozott, hogy dr. Klein Mór főrabbi úr által szombaton megtartott bucsuszónoklat külön fizetékben kiadassék és az ezen fizetékűből befolyó összeg, egy dr. Klein Mór úr nevét viselő ösztöndíj alapra fordítassék. — Valóban, a szeretett férfit nevé méltóbban megörökíteni nem lehetett volna.

Derek műkedvelőink ugyancsak buzgólkodnak mindenképen, hogy a rövid idő alatt megtartandó előadás minden tekintetben precíz és sikerlét legyen, miről egyelőnként a szereplők névsora és a rendező neve kezdekedik. A műkedvelők névszerint: Könczöl Gizella, Krausz Irén, Frank Gizella, Schwarcz Paula, Tóth Mihály, Mányóky Gyula, Szeghehy György és Grosz István. Rendező Mészáros Károly. — „A házassági próbam parancs” fog színe kerülni, melyből a rendező próbam már javában folyak.

Dr. Klein Mór a távozó, érdeműs főrabbi holnap távozik körünkűből. Az elutasz imposansnak érkékezik. Nagy számmal jelentek már, kik Kis-Czelig fogják kísérni, hométt aztán külön, e célra megrendelt vonattal fognak visszatérni.

A pápa-keszthelyi vasút végrehajto bizottságának Sümegen, f. é. ápríl hó 24-én tartott értekezletén mint a „Keszthely” írja mintegy 50 értekel volt jelen. Elnök volt Kiss László. Banza Sándor, Gróf Demy Nándor, Bitter Sándor, Gyömböri Vince és Hácsy Kálmán felszólalása a pápa-keszthelyi vasút valórtása érdekében a jelenvotokra jó hatást gyakorolt. — Az értekezlet folyamán jelentett, hogy a tranczosz Oroszig haladt, hogy az előmunkálatokra összesen 8300 ft. (Keszthely városából ahhoz 900 ft.) folyt be, hogy az erre még beszédend összeg f. é. május hó 15-ig Pápára, az elnökséghez küldendő; hogy a részvény aláírások lehetőleg f. é. augusztus 1-ig bejegyendők, hogy a részvényekre fizetés kötelezettség az aláírással kezdődik és a vasút építésre az országgyűlés által hozandó törvény beiktatásáig, mint a bizottság 1882. év végéig szorgolni fog, ha ezen időig a pápa-keszthelyi vasút építkezés meg nem kezdődik, az aláírás kötelezettség megszűntnek tekintetik. — Szantor J. és Takács Gy. Noszlop közszeg részéről 400 fról szóló kötelezvényt nyújtának át, melyet kizsájtátsái

költségekre adnak a társaságának. A derék községek elismerés szavaztatok. —

Gróf Eszterházy Móríc ur Pesten e hó 2-án megtartott öfjöl löverseny alkalmával, az igen érdekes egyes fogatu versenyenél az 50 aranyos 1-ső díjat 9 percz alatt elnyerte. Mint a pesti lapok írják: a gróf gyönyörűen indult és indulást meg is éljenztek.

Nyilvános köszönet. A pápai íz. iparosok gyámoltó egyletének elnöksége e helyen nyilvánítja főtisztelendő Dr. Klein Mór urnak legforróbb köszönetét azon nemes adományáért, melyvel az egyletet megtisztelni méltóztatott. Altásterd Jakab elnök.

Az országos nöképző egylet elnökségétől a következó sorokat vettük: Tekintetes szerkesztő úr! Szinay István kiadó ur „Magyarország köznevelődési s jótékonyági négyesegyletének pártoló és vezér hölgyei 1880-81” czim alatt egy művészi kivitelű mlflapot bocsájtott forgalomba. Miután pedig a képek elarusításából befolyó tiszta jóvedelemnek jelentékeny részét egyletünk, illetve az összes hazai négyeletnek jótékony céljaira szánta: tisztelettel kérijük uraságotat, miszerint tekintve a hazafias emberbarátit czélt, — a fent említett mlflap megjelenését becses lapja legközelebbi számában felemlíteni sziveskedjék. A mlflap ára lemd: Kőnyomat 2 ft 50 kr. Fénynyomat 1 ft 80 kr. Budapest, 1880. Az országos nöképző egylet elnöksége. Veres Pálné, Beniczky Hermin.

Köszönet nyilvánítás. A helybeli íz. beteggyógyító négyelet előjárósága hálás köszönetét nyilvánítja t. Dr. Klein Mór urnak azon 50 ft adományért, melyvel távozása alkalmával ezen egyletet gyámoltani szives volt. Pápa 1880. május hó 4-én Berger Ferencz elnök, Volf Lipótné pénztárnok.

A pápa-keszthelyi vasút végrehajto bizottságának legutóbb tartott ülésen a „Pápai Lapok” szerint megállapított a kötelező aláírás iverk szövege is, mely a kitépés megkezdésének 1882. évre kötelező által kötségtelen bizonyítékot nyújt arra nézve, hogy a tervezők teljes kilátással a sikernek és komoly törekvéssel munkálnak a vonal minél előbb létesítésére. A kötelező nyilatkozat szövege a következő: „Alólrít magamat és örökösimeket kötelezem arra, hogy ha a műszaki előmunkálatok eszökölhetől íz. gróf Eszterházy Móríc és érdektársainak a pápa-keszthelyi vasút kitépítésére az engedély törvényhozásilag megadatik — az általam írt aláír képzűz, illetve természetbeni szolgáltatmányok erejéig törzs részvényeket fogok venni és a részvényekre a fizetéseket azon időben és részletekben, valamint a természetbeni szolgáltatmányokat részvényekért olyképen teljesítem, a mikép és a minő mértékben azt a fent nevezettek által alakított részvényársulat meg fogja határozni, azon hozzáadással; hogyha 1882. végéig az építési engedély becsikkelyezve és az építés megkezdve nem lenne, ezen kötelező nyilatkozat örvénye megszűnik. Ezen kötelezettség nem teljesítéséből felmerülő peres kérdések elbirálására alávetem magamat a pápai kir. járásbírósnak és a sommas eljárásnak. — Jegyzet: Minden ajánlattevő kériük, hogy ajánlatát sajtéküzleg írja és szabatosan részleteze, mennyi késszék, vagy összeget képviselő szolgáltatmányok erejéig kötelezi magát törzs részvényeket venni. A pénzbeli ajánlatok 100 ft összegben teendők. — A természetbeni szolgáltatmányokhoz tartoznak a pályához szükséges földterület, talpa, hídok, kők, vas, téglá, mész, kavics, fuvar, napszám, melyek darab, mázsa, vagy köbméter szerint ajánlódók helyi mérsékelt egység árak alapján. Az anyagoknál kitéendő, hogy az átadás hol történik. Pápa, május 1. 1880. Ifj. gróf Eszterházy Móríc és érdektársai.

A vassz-utcai fürdőház az új bérlló Willner Ignacé által a legkényelmesebben berendezve bocsájtatik a közönség rendelkezésére. A tisztaság mely ott uralkodik, a jutányos árak és az előzékeny szolgálát arra indít bennünket, hogy e fürdőházat a közönség figyelmébe legmelegebben ajánljuk.

Borzaszt szerencsétlenség. Csanda János csuvargó, — kőzajkon: Zsali — éjelenként Deutch Izrael istállójába szokott lopózni, hogy ott az éjelt találja. Ezen istálló azonban marhakereskedőknek volt bérbe adva, kik a napokban egy bikát quartélyoztak oda. Zsali mint rendszeren ismét felkereste a háló helyét, de midőn a bika előtt levő szónát el akarta venni, az dühösen re rohant és hegyes szarvával a szerencsétlen ember testének alsó részét irtoztoson összemarazangolta. A szegény emberhéfn hal meg az irgalmasok körházában.

Gyönyörű özbak mutatkozott a törzök-hegy-nél. Egy gazdájára arra menő kutya úzóbe vette és bokergette a bakonyerbe, hol elfogott, de miután az erős kutya nehéz sebeket ejtett rajta, rögtön levagott és husa kimértette.

A városi kapitányság felszólítja fentérintett özbak volt tulajdonosát, hogy az állat husából befolyt összeg átvétele végett a kapitányi hivatalban jelentkezzék.

Sajtóhíra. Lapunk utolsó számában közölt „Pápa városi és vidéki tanítóegylet” gyűléséről szóló tudósításba azon sajtóhíra csuszott be, hogy nevezett egyletnek 60 rendez tagja van. Ezt kiigazítandó megjegyzzük, hogy a rendez tagok száma nem 6 hanem 60.

